

Advies nr. 25/2020 van 13 maart 2020

Betreft: Adviesaanvraag m.b.t.

- **Ontwerp van ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 6, §3, tweede lid, en artikel 10bis, tweede lid, van het koninklijk besluit van 9 januari 2003 houdende modaliteiten voor de wettelijke medewerkingsplicht bij gerechtelijke vorderingen met betrekking tot elektronische communicatie (CO-A-2020-012)**
- **Ontwerp van ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 6, tweede lid, en artikel 8, §3, derde lid, van het koninklijk besluit van 12 oktober 2010 houdende nadere regels voor de wettelijke medewerkingsplicht bij vorderingen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten met betrekking tot elektronische communicatie (CO-A-2020-016)**

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van Philippe De Backer, minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, ontvangen op 14/01/2020;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 13 maart 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee (hierna de aanvrager) verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande twee ontwerpen van ministerieel besluit:

- ontwerp van ministerieel besluit *tot uitvoering van artikel 6, §3, tweede lid, en artikel 10bis, tweede lid, van het koninklijk besluit van 9 januari 2003 houdende modaliteiten voor de wettelijke medewerkingsplicht bij gerechtelijke vorderingen met betrekking tot elektronische communicatie* (hierna ontwerp 1) en
- ontwerp van ministerieel besluit *tot uitvoering van artikel 6, tweede lid, en artikel 8, §3, derde lid, van het koninklijk besluit van 12 oktober 2010 houdende nadere regels voor de wettelijke medewerkingsplicht bij vorderingen door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten met betrekking tot elektronische communicatie* (hierna ontwerp 2).

Context

2. Ingevolge artikelen 88bis en 90quater van het Wetboek van Strafvordering kunnen gerechtelijke overheden in het kader van de uitoefening van hun opdrachten de medewerking vorderen van operatoren van elektronische-communicatienetwerken en verstrekkers van elektronische- communicatiediensten (hierna telecomoperatoren en -verstrekkers). Ingevolge artikelen 18/8 en 18/17 van de wet van 30 november 1998 *houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten* kunnen ook de inlichtingen- en veiligheidsdiensten dat. De nadere regels en modaliteiten voor deze wettelijke medewerkingsplicht worden uitgewerkt bij koninklijk besluit, meer

bepaald: voormeld KB van 9 januari 2003¹ met betrekking tot gerechtelijke vorderingen en voormeld KB van 12 oktober 2010² met betrekking tot vorderingen door inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

3. Artikel 6, §3, tweede lid en artikel 10bis, tweede lid van voormeld KB van 9 januari 2003 en artikel 6, tweede lid, en artikel 8, §3, derde lid, van voormeld KB van 12 oktober 2010, bepalen inzake de wettelijke medewerkingsplicht van telecomoperatoren en -verstrekkers ten aanzien van, respectievelijk, de gerechtelijke overheden en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten het volgende:

- de terzake bevoegde ministers *"leggen het specifiek formaat vast voor de presentatie van de gegevens door de operatoren van elektronische communicatienetwerken en de verstrekkers van elektronische communicatiediensten, evenals de overdrachtsmodus van deze gegevens"*;
- *"de technische specificaties moeten beantwoorden aan de hierbij opgesomde standaarden en rapporten van het European Telecommunications Standard Institute (hierna ETSI), met inbegrip van gebeurlijke actualiseringen"* (...) Opties binnen deze standaarden moeten door de bevoegde ministers worden vastgelegd.

4. De voor advies voorgelegde ontwerpen geven uitvoering aan voormelde bepalingen en zijn inhoudelijk quasi identiek. De beide ontwerpen voorzien in volgende technische modaliteiten voor de gegevensoverdrachten in het kader van de wettelijke medewerkingsplicht van telecomoperatoren en -verstrekkers (en dit telkens onder verwijzing naar de toepasselijke ETSI-normen):

- buffering (artikel 1 van beide ontwerpen): om gegevensverlies te vermijden en in geval van een onderbreking van de overdracht van de gevorderde gegevens van de telecomoperatoren of -verstrekkers, enerzijds, naar de dienst NTSU-CTIF³ (voor gerechtelijke vorderingen) en het door het betrokken diensthoofd aangeduide netwerkaansluitingspunt (voor vorderingen van inlichtingen- en veiligheidsdiensten), anderzijds, zorgt de operator/verstrekker ervoor dat de gegevens tijdelijk bewaard worden in een buffergeheugen dat daartoe over voldoende capaciteit beschikt;
- filtering (artikel 2 van beide ontwerpen): om de overdracht van niet-relevante gegevens te vermijden zodat alleen de effectief door de bevoegde autoriteit of dienst gevorderde gegevens worden overgedragen, is iedere operator/verstrekker technisch in staat om die gegevensstroom te filteren tot het strikte minimum zonder daarbij kennis te nemen van de inhoud ervan.

¹ De rechtsvoorganger van de Autoriteit verstreekte aangaande het ontwerp van koninklijk besluit ter herroeping en vervanging van dit koninklijk besluit van 9 januari 2003, advies nr. 29/2008 van 3 september 2008.

² De rechtsvoorganger van de Autoriteit verstreekte aangaande het ontwerp van koninklijk besluit advies nr. 23/2010 van 30 juni 2010.

³ "National Technical & Tactical Support Unit-Central Technical Interception Facility": de Centrale Technische Interceptiefaciliteit van de geïntegreerde politiedienst (zie artikelen 1.4, 3 en 10bis van het KB van 9 januari 2003 *houdende de modaliteiten voor de wettelijke medewerkingsplicht bij gerechtelijke vorderingen met betrekking tot elektronische communicatie*).

5. Reeds in 2014 werd een zeer gelijkaardige tekst van beide ontwerpen voor advies aan de rechtsvoorganger van de Autoriteit voorgelegd, welke zich daarover toen gunstig uitsprak bij advies nr. 27/2014 van 2 april 2014.

De Raad van State oordeelde echter in haar adviezen 66.672/4 en 66.673/4 van 25 november 2019 met betrekking tot beide ontwerpen dat deze nogmaals aan de Gegevensbeschermingsautoriteit moesten worden voorgelegd, gelet op het feit dat sinds 2014 het juridisch kader inzake gegevensbescherming, zowel op Europees als op nationaal vlak, wijzigde.

6. De ontwerpen worden hierna getoetst aan de AVG en de WVG.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

7. De Autoriteit wijst vooreerst op de bedenkingen die zijn rechtsvoorganger reeds formuleerde in diens advies nr. 27/2014 van 2 april 2014, dewelke ook nog voor de actueel voorliggende ontwerpen onverkort gelden.

8. Artikel 1 van de ontwerpen schrijft de tijdelijke bewaring door de telecomoperatoren en -verstrekkers voor van de bij hen opgevorderde telecommunicatiegegevens in een buffergeheugen met afdoende capaciteit en dit om gegevensverlies te vermijden bij een gebeurlijke onderbreking van de transmissie ervan.

9. De Autoriteit wijst erop dat de persoonsgegevens die het voorwerp uitmaken van een bepaalde overdracht onmiddellijk uit voormeld buffergeheugen moeten worden verwijderd van zodra de overdracht ervan naar de bevoegde gerechtelijke overheden of inlichtingen- en veiligheidsdiensten met succes werd voltooid. In toepassing van artikel 5.1.e) van de AVG mogen persoonsgegevens immers niet langer worden bewaard dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van het daarmee beoogde doeleinde.

10. Artikel 2 van de ontwerpen verplicht de telecomoperatoren en -verstrekkers gegevensstromen naar de bevoegde gerechtelijke overheden of inlichtingen- en veiligheidsdiensten voorafgaandelijk te filteren zodat enkel de in het kader van de geformuleerde vordering relevante gegevens worden overgedragen. De ontwerpen preciseren terzake ook dat de telecomoperatoren en -verstrekkers bij deze filtering geenszins kennis mogen nemen van de inhoud van de communicaties. Deze werkwijze strookt met het principe van 'minimale gegevensverwerking' zoals voorgeschreven in artikel 5.1.c) van de AVG.

11. Artikel 2, §2, in fine, van het ontwerp voorziet terzake weliswaar dat de volledige (ongefilterde) communicatiestroom toch aan de vorderende autoriteit/dienst kan worden overgemaakt wanneer het technisch onmogelijk is om te filteren zonder kennis te nemen van de inhoud van de communicatiestroom. De Autoriteit neemt hiervan akte. Ze wijst er wel op dat, voor zover de bevoegde gerechtelijke overheden of inlichtingen- en veiligheidsdiensten aldus persoonsgegevens zouden ontvangen die buiten het toepassingsgebied van hun vordering terzake vallen, zij deze onverwijld moeten vernietigen/verwijderen. In toepassing van artikel 5.1.c) van de AVG moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.⁴

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat volgende aanpassing van het voorontwerp zich opdringt:

- uitdrukkelijke beperking van de opslag van persoonsgegevens in het buffergeheugen tot aan de succesvolle overdracht ervan aan de vorderende autoriteit/dienst (zie randnummer 9);

wijst de aanvrager op het belang van volgend element:

- onverwijld vernietiging/verwijdering door de bevoegde gerechtelijke overheden of inlichtingen- en veiligheidsdiensten van overmatig ontvangen persoonsgegevens (buiten het toepassingsgebied van hun vordering) ingevolge gebeurlijk ongefilterde communicatiestromen (zie randnummer 11).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum

⁴ Zie ook randnr. 7 van advies nr. 27/2014 van 2 april 2014 van de rechtsvoorganger van de Autoriteit.